

Силабус курсу

Сучасна економічна теорія

Ступінь вищої освіти – третій (освітньо-науковий)
Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»
Спеціальність 051 «Економіка»
Освітньо-наукова програма «Економіка»

Рік навчання: 1, Семестр: 1

Кількість кредитів: 4. Мова викладання: українська

Керівник курсу

ПІП

д.е.н., проф., академік НАН України **Лібанова Елла Марленівна**

Контактна інформація

libanova@ukr.net
libanova@idss.org.ua

Опис дисципліни

Дисципліна «Сучасна економічна теорія» буде сприяти формуванню у аспірантів цілісної наукової уяви про закономірності, чинники та мотиви функціонування складних соціально-економічних систем в умовах динамізації процесів глобалізації, становлення постіндустріального, інформаційного типу економіки та суспільства. Адже важливим завданням даного курсу є прагнення розкрити аспірантам діалектику розвитку парадигми та методології досліджень економічних відносин, політичних і соціальних чинників, що впливають на характер економічного та соціального розвитку, формування якісно нової системи мотивації до праці в сучасних умовах.

Вивчення «Сучасної економічної теорії» дозволить поглибити та розширити світоглядну уяву аспіранта, майбутнього фахівця у сфері управління, бізнесу, політики тощо про характер взаємовпливів окремих суб'єктів економічної, політичної, господарської діяльності одне на одного, отже зрозуміти сутність, принципи, характер допустимих компромісів в економічних і соціальних зв'язках при прийнятті важливих рішень у процесі їх вибору.

Компетентності:

Інтегральна:

Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної, у тому числі дослідницько-інноваційної діяльності у сфері соціальної економіки, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики

Загальні:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК04. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК05. Здатність розв'язувати комплексні проблеми економіки на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

Спеціальні

СК1. Здатність до критичного освоєння наукових досягнень сучасної економічної думки, за різноманітним економічним явищ і процесів, виявляти загальні тенденції і закономірності функціонування й розвитку соціально-економічних систем

СК3. Здатність виявляти, аналізувати та прогнозувати характер впливу внутрішніх і зовнішніх чинників на реалізацію стратегій та розвиток соціально-економічних систем.

СК05. Здатність виявляти, поглиблено аналізувати та вирішувати проблеми дослідницького характеру у сфері економіки з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень, у тому числі з питань європейської та євроатлантичної інтеграції.

СК06. Здатність обґрунтовувати та готувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей розвитку соціально-економічних систем і процесів із застосуванням математичних методів та моделей.

СК7. Здатність пропонувати нові концептуальні підходи в сфері вирішення проблем соціальної економіки, розробляти моделі та застосовувати нові методи й інструменти управління соціальними процесами в умовах інноватизації економічної діяльності.

Програмні результати навчання:

РН01. Мати передові концептуальні та методологічні знання з економіки, управління соціально-економічними системами і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення фундаментальних і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з відповідного напрямку.

РН02. Глибоко розуміти базові (фундаментальні) принципи та методи економічних наук, а також методологію наукових досліджень, створювати нові знання у сфері економіки з метою досягнення економічного та соціального розвитку в умовах глобалізації.

РН05. Пропонувати нові рішення, розробляти та наукові проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі і фундаментальні та прикладні проблеми економічної науки з врахуванням соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів; забезпечувати комерціалізацію результатів наукових досліджень та дотримання прав інтелектуальної власності.

РН08. Планувати і виконувати емпіричні та/або теоретичні дослідження у сфері економіки та з дотичних міждисциплінарних напрямів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми

РН11. Самостійно формулювати та вирішувати наукові задачі в сфері соціальної економіки, адаптовувати принципи соціальної економіки до проблем і викликів реального світу, таких як бідність та нерівність, вирішувати проблеми створення стійких, справедливих та соціально відповідальних економічних систем.

Структура курсу

Години (лек. / сем.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2 / 2	Генеza економічної думки	знати основні ідеї економічної теорії; розрізняти різноманітні школи в різні періоди; знати основні риси сучасних теорій економічної думки;	Тести, опитування, доповідь, виступ, презентація
2 / 2	Методологія економічної теорії	застосовувати основні методи економічного дослідження; розрізняти економічні категорії, закони;	Тести, опитування, доповідь, виступ,

			презентація
2 / 2	Актуальні ідеї мікроекономічного аналізу споживчої поведінки	знати основні ідеї мікроекономічного аналізу споживчої поведінки; окреслювати ідеї щодо корисності благ та відносин з приводу благ; розрізняти поняття байдужість, опуклість, набори благ, гранична норма заміщення;	Тести, опитування, доповідь, виступ, презентація
2 / 2	Загальна ринкова рівновага (мікроекономічний погляд)	володіти поняттям загальна ринкова рівновага; знати центральну теорему ринкової рівноваги; мати розуміння моделі споживача та рівноваги чистого обміну;	Опитування, обговорення, робота в міні-групах, доповідь
2 / 2	Мікроекономічний та макроекономічний аналіз мейнстріму економічної науки	розуміти методологію вивчення виробництва, розподілення та споживання благ в умовах дефіциту; надавати розгорнуту характеристику сутності та змісту мікроекономічного аналізу; знати методологічне підґрунтя мікроекономічного аналізу; розкривати сутність та методологію макроекономічного аналізу; розуміти предмет вивчення сучасного мейнстріму;	Опитування, обговорення, робота в міні-групах, доповідь
2 / 2	Макроекономічна кейнсіанська модель економіки (версія Е. Хансена)	надавати розгорнуту характеристику сутності макроекономічної кейнсіанської моделі економіки; знати моделі циклічних коливань Е. Хансена: «малі цикли», «великі цикли», «будівничі цикли», «столітні циклічні хвилі»; розуміти проблеми з точки зору сьогодення; знати сутність заходів Хансена антициклічного характеру;	Тести, опитування, обговорення, доповідь, виступ, презентація
2 / 2	Неокласичний синтез та сучасні наслідки гібридизації кейнсіанства та неокласики	розуміти сутність синтезу кейнсіанства та неокласиків; мати чітке уявлення про сценарій формування «синтезу»; знати протиріччя неокласичного аналізу та кейнсіанського макропідходу;	Тести, доповідь, виступ, презентація
2 / 2	Неоавстрійська альтернатива в економічній теорії: еволюційні порядки та механізми	надавати розгорнуту характеристику сутності еволюційних порядків та механізмів неоавстрійської альтернативи в економічній теорії; знати сутність теорій Хайєка Ф., Мізеса Л., Шумпетера Й., Нельсона Н., Уінтера С.; володіти розумінням механізмів генерування змін, відбору та упорядкування;	Опитування, робота в міні-групах, виступ, доповідь
2 / 2	Традиційний економічний інституціоналізм	розуміти сутність поняття інституціональна економіка; розрізняти погляди неокласиків на значення	Опитування, обговорення, виступ,

		інститутів для функціонування економіки; знати визначення неoinституціоналізму; володіти ідеєю методологічного індивідуалізму	доповідь
2 / 2	Ідеї економічного неoinституціоналізму	визначати сутність основних ідей економічного неoinституціоналізму; розуміти сутність опортуністичної поведінки; мати розгорнуте розуміння права власності як елемента моделювання економічних феноменів; знати сутність теорії трансакційних витрат; знати сутність теорії прав власності;	Тести, доповідь, виступ, презентація
2 / 2	Теорія контрактів	мати широке розуміння сутності та методології теорії контрактів; знати основні моделі теорії контрактів - модель несприятливого відбору, модель сигналів, модель опортуністичної поведінки, модель неповних контрактів; мати розуміння основних елементів класичної юридичної теорії контрактів; розуміти сутність контрактів в неoinституційній економічній теорії	Опитування, обговорення, виступ, доповідь
2 / 2	Формування «людноцентричної» парадигми суспільного прогресу	розрізняти традиційні та сучасні фактори і чинники економічного розвитку; окреслювати пріоритетні цілі у формуванні інтелектуального потенціалу підприємства, галузі, економіки та суспільства; визначати та використовувати систему мотивації у своїй майбутній діяльності, яка б сприяла розвитку творчого характеру праці персоналу;	Опитування, обговорення, робота в міні-групах, доповідь
2 / 2	Експериментальна (доказова) та поведінкова економіка	визначати сутність експериментальної економіки; володіти поняттям експеримент та польовий експеримент; знати визначення поведінкової економіки;	Тести, опитування, обговорення, доповідь, виступ, презентація

Літературні джерела

1. Беляєв О.О. Економічна наука: акценти теорії і практики. URL : <http://ir.kneu.edu.ua/bitstream/handle/2010/7283/Belyaev.pdf;jsessionid=2C1F8A1D11428825DF819A8BB0C60B85?sequence=1>
2. Економічна теорія : навч. посіб. / Л. С. Шевченко, О. А. Гриценко, О. С. Марченко та ін. ; за заг. ред. Л. С. Шевченко. 2-ге вид. Харків : Право, 2019. 268 с.
3. Економічна теорія: закономірності, практика та сучасність : підручник / [Е. М. Забарна та ін.] ; Одес. нац. політехн. ін-т. Херсон : ОЛДІ-плюс, 2020. 411 с.
4. Економічна теорія: Політекономія: Підручник / За ред. В.Д. Базилевича. Київ. Нац.ун-т ім. Т. Шевченка. 9-те вид., доповн. К.: Знання, 2014. 710 с. URL : http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/host/10.23.10.100/db/ftp/elib/economics_f/bazylevych_ekonomichna_2014.pdf
5. Економічна теорія: Політекономія: Підручник / За ред. В.Д. Базилевича. 6-те вид.- К.: Знання-Прес, 2007, 719 с.
6. Економічні теорії в системі наукових економічних знань: Навч. Посібник / Н.П. Марцелюх, І.А. Максименко, В.В. Мартиненко, М.М. Теліщук та ін.. К.: «Центр учбової літератури», 2015.

7. Історія економіки та економічної думки : підруч. / В.В. Козюк, Л.А. Родіонова, О.В. Длугопольський [та ін.]. Тернопіль: ТНЕУ, 2015. 792 с. URL : http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/26360/1/Istoria_ekon_dymku.pdf
8. Лозинський О.М. Економічна психологія та психологія підприємництва. Навчальний посібник / О.М.Лозинський. Львів: «Тріада плюс», 2015. 246 с.
9. Соколов М., Горбач М., Бугас В. Економічна теорія: навч.посіб. К. : Вид-во Центр навчальної літератури, 2019. 532 с.
10. Соціальна економіка: Навч. посіб. / Кол. авт. О.О. Беляєв, М.І. Диба, В.І. Кириленко, О.М. Комяков, О.В. Сінельник. К.: КНЕУ, 2005.
11. Соціальна політична економія: навч. посіб. / О.О. Беляєв [та ін.] ; за ред. О. О. Беляєва ; за ред. В. І. Кириленка. - Електрон. текстові дані. К. : КНЕУ, 2014. 187 с.
12. Суспільство, економіка та економічна наука в XXI столітті: зб. матеріалів II міжнар. наук.-практ. конф. 21–22 квітня 2017 р. Київ: КНЕУ, 2017. 260 с. URL : https://kneu.edu.ua/userfiles/Faculty_of_Economics_and_Administration/Polecodept/conference-papers.pdf
13. Сучасні економічні теорії: історія, методологія та перспективи розвитку: зб. матеріалів Всеукр. Круглого столу ; 10 листоп. 2016 р. К. : КНЕУ, 2016. 199 с.
14. Трансформаційна економіка: Навч. посіб. / В.С. Савчук, Ю.К. Зайцев, І.Й. Малий та ін.; За ред.. В.С. Савчука, Ю.К. Зайцева. К.: КНЕУ, 2006. 612 с.
15. Feiwel G. R. (ed.). Arrow and the ascent of modern economic theory. Springer, 2016. URL: <https://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.387.8129&rep=rep1&type=pdf>
16. Mankiw N. Gregory. Macroeconomics. – 7th ed. – Worth Publishers, 2009. 641 p. URL: <https://jollygreengeneral.typepad.com/files/n.-gregory-mankiw-macroeconomics-7th-edition-2009.pdf>
17. McConnell, Campbell R. Economics: principles, problems, and policies / Campbell R. McConnell, Stanley L. Brue, Sean M. Flynn. – 18th ed. – Published by McGraw-Hill/Irwin, New York, 2005. 917 p. URL: https://faculty.ksu.edu.sa/sites/default/files/eb_mcconnell_econ.18e.pdf
18. Mankiw N.G. Principles of Economics. 8th edition. Printed in the United States of America. Cengage Learning, 2016. 866 p. URL: http://www.ru.ac.bd/stat/wp-content/uploads/sites/25/2019/03/108_03_Mankiw-Principles-of-Economics-South-2017.pdf
19. Myers D. Construction economics: A new approach. – Routledge, 2016. URL: https://www.academia.edu/download/54186765/_Danny_Myers__Construction_Economics_A_New_ApproaBookFi-2.pdf
20. North D. C. Institutions and economic theory. The American economist. 2016. V. 61. №. 1. P. 72-76.
21. Shiller R. J. Narrative economics //American economic review. 2017. T. 107. №. 4. С. 967–1004.
22. Towse R., Hernández T. N. (ed.). Handbook of cultural economics. Edward Elgar Publishing, 2020. URL: https://www.academia.edu/download/54186765/_Danny_Myers__Construction_Economics_A_New_ApproaBookFi-2.pdf
23. Willett A. H. The economic theory of risk and insurance //The Economic Theory of Risk and Insurance. University of Pennsylvania Press, 2016. URL: <https://www.degruyter.com/document/doi/10.9783/9781512808995/pdf>.

Політика оцінювання

- У процесі вивчення дисципліни «Сучасна економічна теорія» використовуються такі засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання: залікове тестування та опитування; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; презентації та виступи на наукових заходах; методи дискусійного характеру (диспути, дискусії); індивідуальні консультації, екзамен.
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Списування під час залікового тестування (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування – за умов дистанційної форми навчання.
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом навчального процесу. За об'єктивних причин (наприклад, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником аспіранта або відділом аспірантури та докторантури.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується таким чином:

Заліковий модуль 1 (поточний контроль)	Заліковий модуль 2 (захист проекту-презентації)	Підсумковий контроль (екзамен)	Разом
30	30	40	100

Шкала оцінювання:

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	Відмінно (зараховано)
B	85-89	Добре (зараховано)
C	75-84	Добре (зараховано)
D	65-74	Задовільно (зараховано)
E	60-64	Достатньо (зараховано)
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання (незараховано)
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом (незараховано)